

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság

---

2010/2272(INI)

25.5.2011

VÉLEMÉNY

a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság részéről

a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság részére

a fogyatékkal élők mobilitásáról és integrációjáról, valamint az európai fogyatékosügyi stratégiáról 2010–2020
(2010/2272(INI))

A vélemény előadója: Oreste Rossi

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság felhívja a Foglalkoztatási és Szociális Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 2., 10., 19. és 168. cikkére,
- tekintettel a Bizottságnak az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett „Európai fogyatékoságügyi stratégia 2010–2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt” című 2010. november 15-i közleményére (COM(2010)0636 végleges),
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, az emberi jogok európai egyezményére, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel a fogyatékosággal élők jogairól szóló ENSZ-egyezményre¹, amely az első olyan kötelező jogi eszköz az emberi jogok területén, amelyhez az EU és tagállamai csatlakoztak,
- tekintettel a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékoságra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmódról szóló irányelvre irányuló javaslatra,
- tekintettel a tagállamok foglalkoztatáspolitikájára vonatkozó, „Az Európa 2020 integrált iránymutatás II. része” című iránymutatásokról szóló 2010. szeptember 8-i jogalkotási állásfoglalására²,
- tekintettel az „Éves növekedési jelentés: az EU válságra adott átfogó válaszlépéseinek előmozdítása” című 2011. január 12-i bizottsági közleményre (COM(2011)0011), és a közös foglalkoztatási jelentés ahhoz csatolt tervzetére,
- tekintettel a tagállamok foglalkoztatáspolitikájára vonatkozó iránymutatásról szóló tanácsi határozatra irányuló 2011. január 12-i bizottsági javaslatra (COM(2011)0006),
- tekintettel a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség által történő megkötéséről szóló 2009. november 26-i tanácsi határozatra,
- tekintettel az Európai Unió alapjogi chartájának 1., 21. és 35. cikkére,
- tekintettel 2011. március 8-i állásfoglalására³ az egészségügyi egyenlőtlenségek csökkentéséről az EU-ban,

¹ Az egyezményt 2007-ben fogadták el, és valamennyi tagállam, valamint az EU is aláírta; 2010 október 15-ig 16 tagállam ratifikálta (BE, CZ, DK, DE, ES, FR, IT, LV, LT, HU, AT, PT, SI, SK, SE, UK), a többi tagállam pedig jelenleg ratifikálja. Az ENSZ-egyezmény kötelező lesz az EU számára, és részét képezi majd az uniós jogrendnek.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2010)0309.

³ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0081.

- tekintettel a Tanács következtetéseire a közös értékekről és elvekről az európai uniós egészségügyi rendszerekben (2006/C146/01),
  - tekintettel a Tanács „A méltányosság és az egészség szerepe a politikák mindegyikében: szolidaritás az egészségügyben” című 2010. június 8-i következtetéseire,
- A. mivel az Európai Unióban minden hatodik ember fogyatékossgal él, amely az enyhétől a súlyosig terjedhet¹,
  - B. mivel a 75 év felettek több mint egyharmada fogyatékossgal él, és a demográfiai változás eredményeként a fogyatékossgal élő személyek száma várhatóan növekedni fog,
  - C. mivel a fogyatékossgal élő személyek kiszolgáltatott társadalmi csoportot alkotnak, amelyen belül a szegénységi ráta 70%-kal magasabb az átlagnál; mivel a szegénység kockázatának való fokozottabb kitettség abból adódik, hogy a fogyatékossgal élő személyek gyakran korlátozottan férnek hozzá nemcsak a foglalkoztatáshoz és a képzéshez, hanem az egészségügyi ellátáshoz és a megfelelő kezeléshez is,
  - D. mivel át kell gondolni a legkiszolgáltatottabbak segítésének módját és az integrálásukhoz szükséges intézkedéseket; mivel amennyiben ezek a támogató tevékenységek fizetettek lennének, a GDP közel 50%-át adnák (a francia Stiglitz-bizottság jelentése szerint),
  - E. mivel az intelligens (innováción és kutatáson alapuló), fenntartható és inkluzív európai növekedés kialakítását célzó Európa 2020 stratégia sikerének nélkülözhetetlen feltétele a fogyatékossgal élő személyek mobilitását és integrációját érintő strukturális fejlesztés,
  - F. mivel a gazdasági válság idején halaszthatatlan és elengedhetetlen az állami egészségügyi rendszerek átalakítása azok hatékonyabbá, kiegyensúlyozottabbá és működőképesebbé tétele érdekében,
  - G. mivel hangsúlyozni kell, hogy a fogyatékossgal élők többsége fizikai vagy más akadályok, illetve a hátrányos megkülönböztetés és a társadalmi megbélyegzés miatt gyakran nem képes teljes mértékben részt venni a társadalom gazdasági tevékenységében,
  - H. mivel az általános oktatásban és a munkaerőpiacon való csekélyebb részvételi arányok jövedelmi egyenlőtlenségekhez, szegénységhez, valamint a fogyatékossgal élő személyek társadalmi kirekesztődéséhez és elszigetelődéséhez vezetnek,
  - I. mivel a 16–19 éves korosztályban az oktatásból kimaradók aránya a súlyos fogyatékossgal élők esetében 37%, a részleges fogyatékossgal élők esetében pedig 25%, míg a fogyatékossgal nem rendelkezőknél ez az arány 17%,
  - J. mivel a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatottsági aránya csupán mintegy 50%, miközben a minőségi munkahely gazdasági függetlenséget biztosít, elősegíti a személyes kibontakozást, és a legjobb védelmet jelenti a szegénység ellen,

¹ A fogyatékos személyek foglalkoztatását vizsgáló uniós munkaerő-piaci felmérés *ad hoc* moduljának adatai (Munkaerő-felmérés, AHM), 2002.

1. emlékeztet, hogy az Európai Unióban minden egészségügyi szolgáltatásnak az egyetemesség, a minőségi ellátáshoz való hozzáférés, a méltányosság és a szolidaritás alapvető értékein kell alapulnia;
2. hangsúlyozza, hogy a fogyatékoság vonatkozásában új, hatékony megközelítésre van szükség, amely az európai fogyatékoságügyi stratégia végrehajtását szolgáló hatékonyabb koordináló és ellenőrző mechanizmus létrehozásával kezdődik; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy milyen fontos az, hogy a fogyatékosággal élőket és az ezen a területen működő civil társadalmi szervezeteket be kell vonni ebbe a munkába;
3. kéri a tagállamokat, hogy a Bizottság támogatásával fogadjanak el a gondozáshoz – beleértve a testi és az értelmi fogyatékosággal élőknek szánt minőségi egészségügyi és rehabilitációs szolgáltatásokat is – való egyenlő hozzáférést támogató szociális intézkedéseket;
4. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák minden fogyatékosággal élő személy egyenlő jogát a közösségben való élethez és a másokkal egyenlő szabad döntéshez, valamint biztosítsák a teljes körű közösségi befogadásukat és részvételüket; továbbá biztosítsák, hogy a fogyatékosággal élő személyeknek másokkal azonos alapon lehetőségük legyen annak megválasztására, hogy hol és kivel élnek együtt, és ne kényszerüljenek bizonyos megszabott körülmények közötti életre; valamint biztosítsanak számukra hozzáférést többféle otthoni, intézményi és egyéb közösségi támogató szolgáltatáshoz, ideértve a közösségtől való elszigetelődés és kirekesztődés megelőzését célzó személyes segítséget is;
5. kéri a tagállamokat, hogy a nyitott koordinációs módszer segítségével cseréljék ki az információkat, ötleteket és bevált gyakorlatokat a testi és az értelmi fogyatékosággal élő személyeknek nyújtott hosszú távú gondozás terén, és fogadjanak el intézkedéseket és minimális szakmai szabályokat az alábbiak érdekében:
  - a) az egészségügyi és jóléti téren tapasztalható egyenlőtlenségek csökkentése és a fogyatékosággal élők védelme a közösségben és az egészségügyi intézményekben;
  - b) a fogyatékosággal élőkkel szembeni visszaélések elleni küzdelem;
  - c) megfelelő, széles körű rehabilitációs szolgáltatások nyújtása a fogyatékosággal élő személyek önállóság iránti igényét alapul véve és a munka világába való beilleszkedésüket célozva, az intézményi gondozásból a közösségi alapú gondozásba való átmenet előmozdítása, a mentális egészségről és jólétről szóló európai paktumon alapuló mentálhigiénés szolgáltatások támogatása, valamint a korai beavatkozásra és a személyre szabott támogató programokra, többek között a szükségletek értékelésére irányuló szolgáltatások fejlesztése;
  - d) a betegek családtagjainak és a nemzeti egészségügyi rendszerekben dolgozó szakembereknek a támogatása célzott tájékoztatói és képzési tevékenységek révén és a betegképviseleti szervezetek döntéshozatali és ellenőrzési folyamatokba történő bevonásán keresztül;
  - e) a fogyatékosággal élők függetlenségét és a családon belüli minőségi gondozást,

valamint a versenyképes munkavégzési lehetőségeket elősegítő kommunikációs és információs technológiák terjesztésének támogatása;

- f) integrált egyablakos rendszer létrehozása a fogyatékossgal élő személyek szolgáltatásokhoz való hozzáféréséhez, a jelenlegi szociális és egészségügyi intézmények által alkalmazott nem kielégítő eljárás mód meghaladása érdekében;
  - g) a fogyatékossgot okozó és krónikus betegségekben szenvedő munkavállalók munkahelyi integrációval és munkahelymegtartással kapcsolatos egyedi igényeire való jobb reagálás biztosítása;
  - h) a fogyatékossgok és az egyén elsődleges egészségügyi károsodásának eredményeképpen gyakran kialakuló másodlagos mentális vagy fizikai problémák megelőzésének középpontba állítása;
6. felszólítja a tagállamokat, hogy csökkentsék az idősek és a fogyatékossgal élők gondozásával foglalkozók terheit, valamint a gondozók foglalkoztatásának lehetővé tételére hozzanak létre integrált gondozási rendszereket;
  7. felhívja a tagállamokat a jelnyelv és a Braille-írás elismerésére irányuló intézkedések meghozatalára;
  8. hangsúlyozza, hogy a fogyatékossgal élő fiatalok számára hatékony, személyre szabott támogatást kell nyújtani, és biztosítani kell számukra az oktatáshoz, munkához, kultúrához, szabadidős tevékenységekhez, sporthoz, szociális tevékenységekhez, illetve a köz- és állampolgári ügyek intézésében történő részvételhez való valódi, fizikai, érzékszervi és kognitív szempontból egyenlő esélyeket nyújtó hozzáférést;
  9. felhívja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő az olyan fogyatékossgal élő személyek vagy betegek igényeit célzó intézkedéseket, akik azért nem találnak megfelelő megoldást problémáikra, mert a lehetséges megoldásokat a táplálékkiegészítők, illetve protézisek gyártói nem tekintik jövedelmezőnek;
  10. emlékeztet a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 24. cikkére, amelyben a részes államok vállalják annak biztosítását, hogy a fogyatékossgal élő személyeket fogyatékossguk alapján nem zárják ki az általános oktatási rendszerből, valamint a középfokú oktatásból, valamint hogy biztosítják az ésszerű alkalmazkodást az egyéni igények tekintetében, a szükséges támogatással együtt; ezért miközben hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a fogyatékossgal élő tanulók és egyetemi hallgatók számára biztosítsák az inkluzív oktatást és az egész életen át tartó tanulást, valamint a különleges igények korai azonosítását célzó, személyre szabott integrálási rendszer előmozdítását, sürgeti a tagállamokat, hogy tegyenek eleget a fent említett kötelezettségeknek;
  11. felhívja a Tanácsot és a tagállamokat, hogy szervezzék át a működésképtelen egészségügyi rendszereket és ésszerűsítsék az egészségügyre fordított állami kiadásait annak érdekében, hogy az Unió egész területén megkülönböztetéstől mentesen méltányos hozzáférést biztosítsanak a minőségi egészségügyi ellátáshoz a fogyatékossgal élő személyek számára; ezzel összefüggésben ösztönzi őket, hogy a strukturális alapok és a

vidékfejlesztési alap felhasználásával mozdítsák elő az intézményi gondozásból a közösségi alapú gondozásba való átmenetet;

12. rámutat arra, hogy ki kell használni a figyelemfelkeltő kampányokban rejlő lehetőségeket, és az Európai Unión belüli szociális felmérések keretében a fogyatékosokra vonatkozóan gyűjtött információkat hatékonyabban kell elemezni;
13. hangsúlyozza annak biztosításának jelentőségét, hogy a fogyatékosokkal élők és a fogyatékosokat okozó, illetve krónikus betegségekben szenvedő munkavállalók – többek között külön munkaerő-piaci tartalékkvóták vagy célzott munkahelyteremtő eszközök felhasználása révén – nagyobb számban munkában maradjanak, illetve lépjenek be a munkaerőpiacra; felhívja az uniós intézményeket, hogy mutassanak példát a fogyatékosokkal élők foglalkoztatása tekintetében, és a tagállamokat is e stratégia követésére sűrgeti;
14. kéri a Bizottságot, hogy mozdítsa elő a ritka betegségek speciális formáinak diagnosztizálását és kezelését végző akkreditált központok európai hálózatának létrehozását annak érdekében, hogy össze lehessen hangolni és ellenőrizni lehessen tevékenységüket és a betegek számára nyújtott előnyeiket;
15. felhívja a Bizottságot, hogy hagyjon fel az állami támogatásban részesülő védett műhelyek és szociális vállalkozások elleni, a verseny torzítására való hivatkozással korábban folytatott fellépésekkel;
16. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a fogyatékosokkal élő személyek részesülhessenek a szociális védelmi rendszerekből és a szegénység visszaszorítására irányuló programokból, a rokkantsági támogatásokból, az állami lakhatási, illetve más támogatási programokból, valamint a társadalombiztosítási és nyugdíjprogramokból;
17. sűrgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy módosítsák a jelenlegi jogszabályokat annak érdekében, hogy a közbeszerzési szerződések, többek között a közlekedési eszközökre és épületekre vonatkozó szerződések odaítélési eljárásaiban akadálymentesítési záradékok is szerepeljenek;
18. felhívja a tagállamokat, hogy az alábbiak révén szavatolják a fogyatékosokkal élők számára a teljes körű mobilitást:
  - a) a fogyatékosokkal élőket a szabad mozgásban akadályozó építészeti akadályoktól való mentesítés;
  - b) a fogyatékosokkal élő személyeket célzó közlekedési szolgáltatások közösségi közlekedési rendszerbe történő integrálása;
  - c) megfelelő tájékoztatási és kommunikációs rendszerek biztosítása az állomásokon, a repülőtereken és a buszmegállókban;
19. rámutat az önkéntes munka – mint a fogyatékosokkal élőknek nyújtott nélkülözhetetlen támogatási forrás – szerepére, és kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy folytassák és fejlesszék tovább az önkéntes munkára irányuló kezdeményezéseket és támogatási

programokat;

20. rámutat az olyan új terápiás módszerek területén végzett kutatás jelentőségére, amelyek tovább segítik a fogyatékossgal élő személyek társadalomba történő integrálódását; e tekintetben a dráma- és az állatterápia például eredményesnek bizonyul a szocializáció és a személyközi kommunikáció elősegítésében;
21. hangsúlyozza a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékossgra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló uniós irányelv tagállamok általi elfogadásának fontosságát, és felhívja a tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként a kérdést és mihamarabb fogadják el az irányelvet.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	24.5.2011
A zárószavazás eredménye	+ : 49 - : 0 0 : 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Sophie Auconie, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sergio Berlato, Nessa Childers, Chris Davies, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Edite Estrela, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Nick Griffin, Françoise Grossetête, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Christa Kläß, Jo Leinen, Corinne Lepage, Kartika Tamara Liotard, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Gilles Pargneaux, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Vittorio Prodi, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Salvatore Tatarella, Åsa Westlund, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Inés Ayala Sender, Matthias Groote, Riikka Manner, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Michail Tremopoulos, Anna Záborská